Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)

z 20. marca 2019*

„Štátna pomoc – Štátna pomoc poskytnutá Španielskom v prospech niektorých profesionálnych futbalových klubov – Záruka – Rozhodnutie, ktorým sa vyhlasuje pomoc za nezlučiteľnú s vnútorným trhom – Výhoda – Povinnosť odôvodnenia“

Vo veci T-766/16,

Hércules Club de Fútbol, SAD, so sídlom v Alicante (Španielsko), v zastúpení S. Rating a Y. Martínez Mata, avocats,

žalobca,

ktorého v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: pôvodne A. Gavela Llopis a M. J. García Valdecasas Dorrego, neskôr M. J. García-Valdecasas Dorrego, splnomocnené zástupkyne,

vedľajší účastník konania,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: G. Luengo, B. Stromsky a P. Němečková, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh podaný na základe článku 263 ZFEÚ a požadujúci zrušenie rozhodnutia Komisie (EÚ) 2017/365 zo 4. júla 2016 o štátnej pomoci SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP) poskytnutej Španielskom futbalovým klubom Valencia Club de Fútbol, SAD, Hércules Club de Fútbol, SAD, a Elche Club de Fútbol, SAD (Ú. v. EÚ L 55, 2017, s. 12),

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory H. Kanninen (spravodajca), sudcovia J. Schwarcz a L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín,

tajomník: I. Dragan, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. septembra 2018,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: španielčina.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Žalobca Hércules Club de Fútbol, SAD, je profesionálny futbalový klub, ktorý má sídlo v Alicante v autonómnom spoločenstve Valencia (Španielsko).

2 Nadácia Fundación Hércules de Alicante (ďalej len „Fundación Hércules“) je nezisková organizácia, ktorej predmet činnosti úzko súvisí s aktivitami žalobcu. Podľa štatútu a stanov Fundación Hércules členovia správnej rady žalobcu sú zo zákona aj členmi riadiaceho orgánu Fundación Hércules.

3 Dňa 26. júla 2010 Instituto Valenciano de Finanzas (ďalej len „IVF“), finančná inštitúcia Generalitat Valenciana (regionálna samospráva Valencie, Španielsko), poskytla v prospech Fundación Hércules záruku za bankový úver vo výške 18 miliónov eur získaný od banky Caja de Ahorros del Mediterráneo (ďalej len „CAM“), ktorého cieľom bolo získať určité akcie vydané žalobcom v súvislosti so zvýšením základného imania, o ktorom žalobca sám rozhodol. Po zvýšení základného imania sa Fundación Hércules stala držiteľkou 81,96 % akcií žalobcu.

4 Záruka pokrývala 100 % istiny úveru plus úroky a náklady spojené so zaručenou transakciou. Za to mala Fundación Hércules ako protihodnotu platiť v prospech IVF ročný poplatok za záruku vo výške 1 %. IVF navyše získala záložné právo na akcie žalobcu, ktoré nadobudla Fundación Hércules. Dočasne do zriadenia záložného práva na akcie bolo dohodnuté, že IVF získa záruku od vlastníka štadióna José Rico Pérez, spoločnosti Aligestión Integral SA (ďalej len „spoločnosť Aligestión“) a záložné právo na akcie žalobcu vlastnené spoločnosťou Aligestión. Doba trvania príslušného úveru bola stanovená na päť rokov. Úroková sadzba príslušného úveru bola počas prvých 36 mesiacov stanovená fixne vo výške 4 % a počas nasledujúcich 24 mesiacov zodpovedala jednoročnej sadzbe Euribor zvýšenej o maržu 2 %. Okrem toho bol stanovený poplatok za sprístupnenie zdrojov vo výške 0,5 %. Zaručený úver (istina a úroky) sa mal splatiť z predaja akcií žalobcu nadobudnutých Fundación Hércules.

5 Fundación Hércules po poskytnutí štátnej záruky od IVF nesplatila uvedený úver. V dôsledku toho IVF, ktorá si musela splniť svoj ručiteľský záväzok, 24. januára 2012 zaplatila banke CAM sumu 18,4 milióna eur, nahradila túto banku ako veriteľ predmetného úveru a následne začala súdne konanie proti Fundación Hercules CF na vymoženie uvedenej sumy.

6 Na základe informácií o existencii údajnej štátnej pomoci poskytnutej regionálnou samosprávou Valencie vo forme záruk za bankové úvery v prospech klubu Valencia Club de Fútbol, SAD, žalobcu a klubu Elche Club de Fútbol, SAD, vyzvala Európska komisia 8. apríla 2013 Španielske kráľovstvo, aby sa k týmto informáciám vyjadrilo. Španielske kráľovstvo odpovedalo Komisii listami z 27. mája 2013 a 3. júna 2013.

7 Listom z 18. decembra 2013 Komisia oznámila Španielskemu kráľovstvu svoje rozhodnutie začať konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ. Španielsko predložilo svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania listom z 10. februára 2014.

8 V priebehu konania vo veci formálneho zisťovania boli Komisii doručené informácie a pripomienky Španielskeho kráľovstva, IVF, Liga Nacional de Fútbol Profesional, Valencia Club de Fútbol a Fundación Valencia Club de Fútbol.

9 Rozhodnutím (EÚ) 2017/365 zo 4. júla 2016 o štátnej pomoci SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP) poskytnutej Španielskom futbalovým klubom Valencia Club de Fútbol, SAD, Hércules Club de Fútbol, SAD, a Elche Club de Fútbol, SAD (Ú. v. EÚ L 55, 2017, s. 12, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), Komisia dospela najmä k záveru, že štátna záruka, ktorú IVF poskytla 26. júla 2010 na bankový úver pre Fundación Hercules na upísanie akcií žalobcu v rámci zvýšenia základného imania

klubu, o ktorom rozhodol žalobca (ďalej len „dotknuté opatrenie“), predstavuje vo výške 6 143 000 eur protiprávnu štátnu pomoc, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom (článok 1 napadnutého rozhodnutia). Komisia následne prikázala Španielskemu kráľovstvu, aby vymáhalo uvedenú pomoc od žalobcu (článok 2 napadnutého rozhodnutia), pričom vymáhanie pomoci musí byť „okamžité a účinné“ (článok 3 napadnutého rozhodnutia).

10 V napadnutom rozhodnutí Komisia po prvé usúdila, že na základe dotknutého opatrenia prijatého IVF boli uvoľnené štátne prostriedky, pričom zodpovednosť za toto opatrenie možno pripísať Španielskemu kráľovstvu. Po druhé podľa tohto rozhodnutia je príjemcom pomoci žalobca a nie Fundación Hércules, ktorá konala ako finančný sprostredkovateľ, najmä vzhľadom na cieľ opatrenia, ktoré bolo určené na podporu financovania zvýšenia základného imania žalobcu. Finančná situácia žalobcu v čase prijatia dotknutého opatrenia zodpovedala situácii podniku v ťažkostiach v zmysle bodu 10 písm. a) a bodu 11 usmernení spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 2004, s. 2, ďalej len „usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii“). Vzhľadom na kritériá vymedzené v oznámení Komisie o uplatňovaní článkov [107] a [108 ZFEÚ] na štátne pomoci vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 2008, s. 10, ďalej len „oznámenie o zárukách“) a vzhľadom na finančnú situáciu žalobcu, ako aj na podmienky štátnej záruky, z ktorej mal prospech, dospela Komisia k záveru o existencii neoprávnenej výhody, ktorá by mohla narušiť hospodársku súťaž alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Okrem toho Komisia v napadnutom rozhodnutí vyčíslila prvok pomoci údajne poskytnutej žalobcovi, a to na základe uplatniteľnej referenčnej sadzby v súlade s oznámením Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 2008, s. 6), keďže nebolo možné zmysluplné porovnanie na základe podobných transakcií uskutočnených na trhu. Pri vyčíslení spornej pomoci sa Komisia domnievala, že hodnota akcií žalobcu, ku ktorým získala IVF záložné právo, bola takmer nulová. Napokon Komisia v napadnutom rozhodnutí konštatovala, že sporná pomoc nie je zlučiteľná s vnútorným trhom najmä s ohľadom na zásady a podmienky stanovené v usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii.

Konanie a návrhy účastníkov konania

11 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 7. novembra 2016 žalobca podal túto žalobu, v ktorej navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté rozhodnutie,

– zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

12 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu v ten istý deň žalobca podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý smeroval k odkladu výkonu článku 2 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom toto rozhodnutie nariaďuje vymáhanie pomoci.

13 Komisia podala vyjadrenie k žalobe do kancelárie Všeobecného súdu 20. januára 2017 a navrhla, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu ako nedôvodnú,

– zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

14 Žalobca podal 7. marca 2017 do kancelárie Všeobecného súdu repliku.

15 Rozhodnutím z 29. marca 2017 predseda štvrtej komory Všeobecného súdu povolil, aby Španielske kráľovstvo vstúpilo do konania ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov žalobcu.

16 Dňa 19. apríla 2017 podala Komisia do kancelárie Všeobecného súdu dupliku.

17 Španielske kráľovstvo doručilo svoje vyjadrenie vedľajšieho účastníka konania do kancelárie Všeobecného súdu 19. júna 2017.

18 Španielske kráľovstvo navrhuje, aby Všeobecný súd:

– vyhovel žalobe a zrušil napadnuté rozhodnutie,

– zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

19 Komisia podala svoje vyjadrenie k vyjadreniu vedľajšieho účastníka konania do kancelárie Všeobecného súdu 27. júla 2017.

20 V liste zo 17. augusta 2017 žalobca uviedol, že chce byť vypočutý na pojednávaní.

21 Uznesením z 22. marca 2018, Hércules Club de Fútbol/Komisia (T-766/16 R, neuverejnené, EU:T:2018:170), predseda Všeobecného súdu zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia a rozhodol, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

22 V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 89 rokovacieho poriadku Všeobecný súd listami z 13. júla 2018 položil všetkým účastníkom konania písomné otázky.

23 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im položil Všeobecný súd, boli vypočuté na pojednávaní 14. septembra 2018.

24 Uznesením z 22. novembra 2018, Hércules Club de Fútbol/Komisia [C-334/18 P(R), EU:C:2018:952], sudca Súdneho dvora rozhodujúci o predbežnom opatrení zrušil uznesenie z 22. marca 2018, Hércules Club de Fútbol/Komisia (T-766/16 R, neuverejnené, EU:T:2018:170), a vec vrátil Všeobecnému súdu na ďalšie konanie. Dňa 28. novembra 2018 predseda Všeobecného súdu vydal uznesenie na základe článku 157 ods. 2 rokovacieho poriadku, v ktorom nariadil odložiť výkon napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej sa týka žalobcu, až do dňa vydania uznesenia, ktorým bude ukončené konanie o nariadení predbežného opatrenia.

Právny stav

O návrhu na nariadenie opatrenia na zabezpečenie priebehu konania

25 V rámci žaloby žalobca navrhol, aby Všeobecný súd prijal opatrenie na zabezpečenie priebehu konania, aby sa žalobca mohol oboznámiť s určitými informáciami obsiahnutými v spise zo správneho konania, ktoré viedlo k vydaniu napadnutého rozhodnutia.

26 Žalobca uvádza, že prístup k všetkým oznámeniam poskytnutým Komisii španielskymi národnými a regionálnymi správnymi orgánmi počas správneho konania – za predpokladu, že sa netýkajú osobitne klubov Valencia Club de Fútbol alebo Elche Club de Fútbol, – je nevyhnutný na to, aby mohol plne vykonávať svoje právo na obhajobu a na odstránenie diskriminačného zaobchádzania, ktorému bol vystavený zo strany uvedených orgánov. Z obsahu napadnutého rozhodnutia podľa žalobcu navyše vyplýva, že toto rozhodnutie sa opiera o nesprávne vyhlásenia španielskych orgánov, resp. o ich nesprávny výklad, čo zvyšuje legitimitu jeho návrhu. Vyhovenie tomuto návrhu na nariadenie opatrenia na zabezpečenie priebehu konania je pre žalobcu jedinou možnosťou, ako doplniť

dôkazy a tvrdenia v príslušnom momente konania, pričom poznamenal, že musel podať predmetnú žalobu o neplatnosť a návrh na odklad výkonu bez toho, aby mal prístup k vyhláseniam španielskych orgánov vydaným v správnom konaní.

27 Podľa článku 88 ods. 1 rokovacieho poriadku opatrenia na zabezpečenie priebehu konania možno prijať v ktoromkoľvek štádiu konania bez návrhu alebo na návrh hlavného účastníka konania. Cieľom týchto opatrení je podľa článku 89 tohto nariadenia čo najlepšie zabezpečiť prípravu veci, priebeh konania a vyriešenie sporov. Tieto opatrenia môžu spočívať najmä v požiadaní účastníka konania, aby predložil akýkoľvek dokument súvisiaci s vecou [článok 89 ods. 3 písm. d) rokovacieho poriadku].

28 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že Všeobecnému súdu prináleží posúdiť potrebu opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, o ktoré požiadal niektorý z účastníkov konania (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. júla 1999, Séché/Komisia, T-112/96 a T-115/96, EU:T:1999:134, bod 284).

29 Na to, aby Všeobecný súd mohol určiť, či pre riadny priebeh konania treba nariadiť predloženie určitých dokumentov, je potrebné, aby účastník konania, ktorý to navrhuje, označil požadované dokumenty a aby Všeobecnému súdu oznámil aspoň minimálne dôvody, ktoré by potvrdili užitočnosť týchto dokumentov pre prebiehajúce konanie (rozsudok zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia, C-185/95 P, EU:C:1998:608, bod 93; pozri tiež rozsudok zo 16. októbra 2013, TF1/Komisia, T-275/11, neuverejnený, EU:T:2013:535, bod 117 a citovanú judikatúru). Žalobca teda musí najmä uviesť presné a relevantné indície, ktoré vysvetľujú, v čom by predmetné dokumenty mohli mať význam pre vyriešenie sporu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. júla 2016, Oikonomopoulos/Komisia, T-483/13, EU:T:2016:421, bod 253).

30 V prejednávanej veci sa žalobca obmedzuje na všeobecné úvahy týkajúce sa toho, že z údajných chýb obsiahnutých v napadnutom rozhodnutí by sa mala vyvodiť existencia chýb vo vyjadreniach predložených verejnými orgánmi v štádiu správneho konania alebo prinajmenšom ich nesprávny výklad. Žalobca tým nevysvetľuje, v čom mohli mať požadované dokumenty význam pre riešenie sporu.

31 Toto riešenie ešte viac potvrdzuje aj systematika napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré viedlo k jeho prijatiu. Na jednej strane v napadnutom rozhodnutí je už v jeho odôvodneniach 36 až 45 uvedený obsah vyjadrení Španielskeho kráľovstva, IVF a regionálnej samosprávy Valencie, o ktorých predloženie žalobca žiada. Na druhej strane dotknuté osoby, s výnimkou členského štátu zodpovedného za poskytnutie pomoci, nemajú v rámci konania o preskúmaní štátnej pomoci právo nahliadať do dokumentov v administratívnom spise Komisie (rozsudok z 29. júna 2010, Komisia/Technische Glaswerke Ilmenau, C-139/07 P, EU:C:2010:376, bod 58).

32 Okrem toho v prípade nepreukázania významu navrhovaného opatrenia na zabezpečenie priebehu konania pre rozhodnutie sporu sa žalobca nemôže odvolávať na porušenie svojich práv na obhajobu vyplývajúce z nezabezpečenia prístupu k predmetným dokumentom (pozri analogicky rozsudok z 11. decembra 2014, Aat a i./Komisia, T-304/13 P, EU:T:2014:1055, bod 61).

33 Napokon okolnosť, že žalobcovi bolo regionálnou samosprávou Valencie odmietnuté poskytnutie uvedených dokumentov, hoci podľa jeho tvrdenia bol obsah týchto dokumentov oznámený klubu Valencia Club de Fútbol, nie je relevantná na účely rozhodnutia o tomto návrhu na nariadenie opatrenia na zabezpečenie priebehu konania. Údajná diskriminácia totiž nemôže spochybniť neexistenciu významu predloženia predmetných dokumentov pre rozhodovanie sporu.

34 Z toho vyplýva, že návrh na nariadenie opatrenia na zabezpečenie priebehu konania je potrebné zamietnuť.

O veci samej

35 Na podporu svojej žaloby žalobca uvádza tri žalobné dôvody založené na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktoré spočívalo podľa prvého dôvodu v tom, že Komisia nesprávne konštatovala existenciu výhody vyplývajúcu z dotknutého opatrenia, podľa druhého subsidiárne uvádzaného dôvodu v tom, že Komisia nesprávne konštatovala, že uvedené opatrenie narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, a podľa tretieho taktiež subsidiárne uvádzaného dôvodu toto porušenie spočívalo v nesprávnom posúdení výšky poskytnutej pomoci.

O prvom žalobnom dôvode založenom na nesprávnom konštatovaní výhody

36 Žalobca podporovaný Španielskym kráľovstvom rozdelil prvý žalobný dôvod do dvoch častí, ktoré treba preskúmať postupne.

– O prvej časti prvého žalobného dôvodu týkajúcej sa nesprávnej kvalifikácie podniku v ťažkostiach

37 Žalobca tvrdí, že v čase poskytnutia spornej záruky nebol podnikom v ťažkostiach. V prvom rade kritériá stanovené v bode 10 písm. a) usmernení o záchrane a reštrukturalizácii nie sú uplatniteľné na trh v oblasti futbalu. Metóda, ktorú používa Únia európskych futbalových zväzov (UEFA) a Liga Nacional de Fútbol Profesional a ktorá spočíva v porovnaní finančnej situácie klubu s finančnou situáciou priemeru ostatných klubov zúčastňujúcich sa na súťažiach v tom istom členskom štáte, by bola vzhľadom na osobitosti futbalového trhu jedinou relevantnou metódou. Žalobca sa pritom nachádzal v lepšej situácii než priemer klubov, ktoré súťažia v prvej lige a druhej lige A futbalovej súťaže Španielska, a okrem toho v situácii porovnateľnej so situáciou celého európskeho futbalu.

38 Okrem toho v čase poskytnutia spornej záruky tak nesplatený dlh, ako ani pomer dlhu k vlastnému kapitálu, neboli podľa žalobcu relevantné finančné ukazovatele, a to vzhľadom na úverovú schopnosť klubov, ktorá je v súčasnosti odtrhnutá od finančnej racionality prevažujúcej vo väčšine iných sektorov, ako aj vzhľadom na kapitálové príspevky pre kluby pochádzajúce od akcionárov alebo tretích osôb, ktoré neboli ohraničené pred nadobudnutím platnosti pravidiel finančnej fair-play. Napokon mala Komisia vo svojom finančnom hodnotení žalobcu zohľadniť takisto skutočnosť, že žalobca sa v čase poskytnutia spornej záruky kvalifikoval pre nasledujúcej sezónu do prvej ligy španielskej futbalovej súťaže. Španielske kráľovstvo dodáva, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, keďže Komisia neodpovedala na tvrdenia uvedené počas správneho konania, ktoré sa týkali špecifickosti ekonomického modelu futbalových klubov.

39 Komisia s tvrdeniami žalobcu nesúhlasí.

40 Je potrebné pripomenúť, že v špecifickej oblasti štátnej pomoci je Komisia viazaná pravidlami a oznámeniami, ktoré prijíma, pokiaľ sa neodchyľujú od ustanovení Zmluvy a pokiaľ ich členské štáty akceptujú. Tieto pravidla a oznámenia nemôžu byť vykladané v takom zmysle, ktorý by zúžil dosah článkov 107 a 108 ZFEÚ alebo ktorý by bol v rozpore s cieľmi stanovenými v týchto článkoch (rozsudok z 11. septembra 2008, Nemecko a i./Kronofrance, C-75/05 P a C-80/05 P, EU:C:2008:482, body 61 a 65).

41 Pokiaľ ide o prejednávanú vec, Komisia sa v odôvodnení 78 napadnutého rozhodnutia pri kvalifikácii žalobcu ako podniku v ťažkostiach v čase prijatia spornej záruky opierala o bod 10 písm. a) a bod 11 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii.

42 Ako vyplýva z odôvodnení 71 a 85 napadnutého rozhodnutia, táto kvalifikácia bola podľa Komisie relevantná na jednej strane pre určenie trhovej ceny, s ktorou sa má porovnať prémia súvisiaca so spornou zárukou, a na druhej strane pre posúdenie, či boli splnené podmienky vylúčenia existencie štátnej pomoci (bod 3.2 oznámenia o zárukách), ako to tvrdí Španielske kráľovstvo.

43 Kritériá stanovené v bode 10 písm. a) a v bode 11 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii konkrétnym spôsobom vyjadrujú všeobecnú úvahu z bodu 9 týchto usmernení, podľa ktorej „určitá firma [sa považuje] za firmu v ťažkostiach, keď táto nie je schopná, či už prostredníctvom svojich vlastných zdrojov, alebo pomocou finančných prostriedkov, ktoré je schopná získať od svojich vlastníkov/akcionárov alebo veriteľov, zamedziť stratám, ktoré by ju bez vonkajšej intervencie verejných orgánov takmer s určitosťou odsúdili na vylúčenie z obchodnej činnosti v krátkodobom alebo strednodobom horizonte“.

44 Žalobca svojou argumentáciou nespochybňuje skutočnosť, že za bežných okolností by uplatňovanie uvedených bodov usmernení o záchrane a reštrukturalizácii viedlo k jeho kvalifikácii ako podniku v ťažkostiach. Žalobca naproti tomu spochybňuje uplatniteľnosť dotknutých kritérií na oblasť futbalu, ktorá sa v zásade vyznačuje väčšou schopnosťou podnikov získavať kapitál a vytvárať dlh bez ohľadu na ich finančnú situáciu, ako aj väčšou nestálosťou ich príjmov a aktív, ktoré v zásade závisia od ich športových výsledkov.

45 Túto argumentáciu treba odmietnuť z nasledujúcich dôvodov.

46 Po prvé, riziko kolísania príjmov a hodnoty aktív, na ktoré poukazuje žalobca, je okolnosťou, s ktorou sú pravidelne konfrontované aj podniky pôsobiace na iných trhoch než v oblasti profesionálneho futbalu.

47 Po druhé, príležitostný prejav správania odtrhnutý od trhovej logiky, rovnako ako sponzorské aktivity, nepostačujú na spochybnenie ekonomickej povahy predmetnej činnosti, ktorá už bola uznaná v prípade futbalových zápasov uskutočňovaných profesionálnymi klubmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. januára 2005, Piau/Komisia, T-193/02, EU:T:2005:22, bod 69), ako ani referenčného rámca, ktorý tvorí súkromný subjekt v trhovom hospodárstve na účely analýzy existencie výhody. Ako tvrdí Komisia, existencia dotknutého opatrenia navyše potvrdzuje, že investičné správania odtrhnuté od trhovej logiky na trhu v oblasti futbalu, ak by sa aj preukázali, neochránili žalobcu pred nevyhnutnosťou využiť štátnu záruku s cieľom zvýšenia základného imania.

48 Po tretie, pojem podnik v ťažkostiach, ako ho definuje bod 9 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii, je objektívny pojem, ktorý sa musí posudzovať výlučne s ohľadom na konkrétne dôkazy o finančnej a hospodárskej situácii dotknutého podniku (rozsudok zo 6. apríla 2017, Regione autonoma della Sardegna/Komisia, T-219/14, EU:T:2017:266, bod 184). Žalobca sa pritom v podstate opiera o všeobecné tvrdenia o schopnosti futbalových klubov získavať finančné prostriedky a úvery, ktoré ako také nie sú spôsobilé vyvrátiť záver, ku ktorému Komisia dospela v napadnutom rozhodnutí na základe individuálnych finančných údajov žalobcu.

49 Po štvrté, pokiaľ sa žalobca opiera o porovnanie svojej finančnej situácie s priemerom ostatných futbalových klubov, v prvom rade španielskych a následne európskych, treba uviesť, že ani takéto porovnanie nie je v súlade so zásadami pripomenutými v bode 48 vyššie, na ktorých je založený pojem podnik v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii. Tento porovnávací prístup sa totiž prednostne neopiera o individuálnu situáciu žalobcu a v prípade, ak by sa uplatňoval, viedol by k tomu, že opatrenia v upadajúcich, málo ziskových alebo stratových odvetviach by unikli kontrole štátnej pomoci.

50 V tejto súvislosti je potrebné odmietnuť ako neodôvodnené tvrdenie žalobcu, podľa ktorého Komisia nepoužitím tejto porovnávacej metódy porušila bod 97 a nasl. svojho oznámenie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 ZFEÚ (Ú. v. EÚ C 262, 2016, s. 1). Porovnávacia analýza, ktorá je uvedená v tomto oznámení, sa totiž týka spornej operácie posudzovanej vo vzťahu k referenčnej operácii, a nie finančnej situácie príjemcu.

51 Napokon, pokiaľ ide o skutočnosť, na ktorú takisto poukazuje žalobca, že v čase poskytnutia spornej záruky sa žalobca kvalifikoval na nasledujúcu sezónu do prvej ligy španielskej futbalovej súťaže, táto skutočnosť predstavuje z finančného hľadiska neistú perspektívu vývoja, ktorá v každom prípade sama osebe nemôže spochybniť záver, ku ktorému Komisia dospela na základe zistení záporného vlastného imania žalobcu a jeho zvyšujúcich sa strát.

52 Vzhľadom na vyššie uvedené musí byť teda prvá časť prvého žalobného dôvodu zamietnutá.

53 To isté platí, pokiaľ ide o neodôvodnenie uvádzané Španielskym kráľovstvom. Na jednej strane, ako bolo pripomenuté v bodoch 41 až 43 vyššie, Komisia uviedla kritériá, na základe ktorých kvalifikovala žalobcu ako podnik v ťažkostiach, pričom v odôvodnení 78 napadnutého rozhodnutia podrobne uviedla ich uplatnenie v prejednávanej veci. Na druhej strane podľa ustálenej judikatúry Komisia nie je povinná zaujať stanovisko k všetkým tvrdeniam, ktoré pred ňou uvádzajú dotknuté osoby, ale stačí, aby uviedla skutkový stav a právne úvahy, ktoré majú podstatný význam v štruktúre rozhodnutia (pozri rozsudok z 30. apríla 2014, Hagenmeyer a Hahn/Komisia, T-17/12, EU:T:2014:234, bod 173 a citovanú judikatúru). Ako pritom vyplýva zo skúmania tejto časti žalobného dôvodu uskutočneného Všeobecným súdom, Komisia sa v napadnutom rozhodnutí nedopustila nesprávneho posúdenie, keď opierajúc sa o relevantné skutkové a právne okolnosti došla k záveru, že žalobca bol v okamihu poskytnutia spornej záruky podnikom v ťažkostiach.

– O druhej časti prvého žalobného dôvodu týkajúcej sa nesprávneho posúdenia poskytnutých protizáruk

54 Žalobca uvádza, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nesprávne posúdila povahu a rozsah protizáruk poskytnutých v prospech IVF výmenou za poskytnutie spornej záruky. Protizáruka ponúknutá spoločnosťou Aligestión, ktorá bola väčšinovým akcionárom žalobcu, musí byť posudzovaná nie ako dočasná záruka, ale ako spoločná a nerozdielna záruka, ktorá zaväzuje spoločnosť Aligestión tak dlho, kým regionálna samospráva Valencie, teda orgán dohľadu nad Fundación Hércules a nepriamy príjemca spoločnej a nerozdielnej záruky prostredníctvom IVF, nepovolí zriadenie záložného práva na akcie žalobcu, ktoré nadobudla Fundación Hércules.

55 Po prvé Aligestión bol solventný podnik s rozsiahlym nehnuteľným majetkom a s podielom na hrubých príjmoch žalobcu, ktoré sa mali zvýšiť v súvislosti so vstupom do prvej ligy španielskej súťaže futbalových klubov. Po druhé oprávnenie povoliť zriadenie záložného práva na akcie žalobcu prakticky umožnilo regionálnej samospráve Valencie podmieniť ukončenie údajne dočasnej záruky poskytnutej spoločnosťou Aligestión predchádzajúcou reštrukturalizáciou dlhu žalobcu prostredníctvom Aligestión, čím by sa regionálna samospráva Valencie uistila o hodnote takto založených akcií.

56 Záruka, ktorú poskytla IVF, bola podľa žalobcu teda poskytnutá za trhových podmienok. Podľa žalobcu v tejto súvislosti nie je dôležité to, že kritérium stropu 80 % príslušného úveru stanovené v oznámení o zárukách nebolo dodržané, keďže Komisia sa nemôže z tohto jediného dôvodu vylúčiť z analýzy súladu spornej záruky s trhovými podmienkami v rámci sektora športu, ktorý je predmetom osobitnej ochrany v zmysle článku 165 ZFEÚ. V štádiu repliky žalobca predkladá rozhodnutie súdu, ktoré má potvrdiť, že IVF vyzvala Aligestión ako solidárneho ručiteľa na úhradu a robí to až do dnešného dňa.

57 Komisia uvádza, že charakteristika uskutočnená žalobcom vo vzťahu k spoločnej a nerozdielnej záruke poskytnutej spoločnosťou Aligestión okrem toho, že je v rozpore so samotnými podmienkami záruky a potvrdením vydaným španielskymi orgánmi počas správneho konania, je navyše ťažko zosúladiteľná s voľbou IVF začať v nadväznosti na vrátenie úveru, ktorý bol poskytnutý bankou CAM, konanie proti Fundación Hercules a nie proti spoločnosti Aligestión. Okrem toho Komisia zdôrazňuje, že ak by Aligestión bola skutočne schopná zabezpečiť úver priamo, ako to tvrdí žalobca, potom by poskytnutie záruky zo strany IVF nemalo zmysel. V každom prípade sa Komisia domnieva, že skutočnosť, že

spoločná a nerozdielna záruka poskytnutá spoločnosťou Aligestión napokon nenadobudla „dočasnú“ povahu, vyplýva z faktorov, ktoré sa objavili po poskytnutí záruky, a ktoré sú teda pre určenie existencie výhody irelevantné.

58 Ešte pred skúmaním otázky, či posúdenie protizáruky ponúknutej spoločnosťou Aligestión, ktoré uskutočnila Komisia v napadnutom rozhodnutí, je nesprávne, je potrebné zdôrazniť, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje nijakú analýzu vplyvu tejto protizáruky na určenie existencie výhody.

59 Podľa ustálenej judikatúry pritom neexistencia odôvodnenia alebo nedostatočné odôvodnenie spadá pod porušenie podstatných formálnych náležitostí v zmysle článku 263 ZFEÚ a predstavuje dôvod týkajúci sa verejného poriadku, ktorý súd Európskej únie môže, či dokonca musí, zohľadniť *ex offo* (pozri rozsudok z 2. decembra 2009, Komisia/Írsko a i., C-89/08 P, EU:C:2009:742, bod 34 a citovanú judikatúru).

60 Vzhľadom na vyššie uvedené musí Všeobecný súd rozhodnúť o prípadnom nesplnení povinnosti odôvodnenia a na tento účel vypočuť účastníkov konania, tak ako to urobil v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania z 13. júla 2018 a následne na pojednávaní zo 14. septembra 2018.

61 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry rozsah povinnosti odôvodnenia závisí od povahy dotknutého aktu a od kontextu jeho prijatia. Z odôvodnenia musia jasne a nepochybne vyplývať úvahy inštitúcie, a to tak, aby sa dotknuté osoby mohli oboznámiť s dôvodmi prijatého opatrenia a mohli tak brániť svoje práva a overiť, či rozhodnutie je, alebo nie je dôvodné, a aby súd Únie mohol vykonať preskúmanie jeho zákonnosti. Nevyžaduje sa, aby v odôvodnení boli presne uvedené všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, sa má posudzovať nielen s prihliadnutím na jeho znenie, ale tiež s prihliadnutím na jeho kontext, ako aj na všetky právne predpisy upravujúce dotknutú oblasť (pozri rozsudok z 18. januára 2012, Djebel – SGPS/Komisia, T-422/07, neuverejnený, EU:T:2012:11, bod 52 a citovanú judikatúru).

62 V prejednávanej veci sa v napadnutom rozhodnutí spomína protizáruka ponúknutá spoločnosťou Aligestión iba jedenkrát, a to pri opise dotknutého opatrenia, a neskôr sa na ňu už vôbec neodkazuje. Odôvodnenia v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ ide o určenie existencie štátnej pomoci a vyčíslenie jej výšky, neobsahujú žiaden odkaz na uvedenú protizáruku. Predovšetkým z odôvodnenia 93 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že na účely posúdenia, s ohľadom na trhové podmienky, výšky prémie, ktorú požaduje IVF v rámci dotknutého opatrenia, napadnuté rozhodnutie spomína iba jedno zabezpečenie, a to záložné právo zriadené v prospech IVF na akcie žalobcu, ktoré upísala Fundación Hércules, s vylúčením všetkých ostatných záruk, najmä protizáruky ponúknutej spoločnosťou Aligestión.

63 V odpovedi na písomnú otázku, ktorú v tejto súvislosti položil Všeobecný súd, však Komisia uvádza, že z odkazu na „dočasnú“ povahu dotknutej protizáruky, ako aj z opisu dôsledkov nezaplatenia zo strany Fundación Hércules v odôvodnení 10 napadnutého rozhodnutia, konkrétne voľby IVT nahradiť veriteľa nadácie a podať voči nej žalobu, treba vyvodiť to, že protizáruka ponúknutá spoločnosťou Aligestión nebola „efektívna“, a preto už ďalej nebola skúmaná.

64 Túto chýbajúcu „efektívnosť“ potvrdilo aj Španielske kráľovstvo v správnom konaní, keď uviedlo, že „IVF dostala protizáruky za predmetné záruky, konkrétne záložné právo na akcie, ktoré nadobudli nadácie so zaručenými úvermi“ (odôvodnenie 38 napadnutého rozhodnutia), a tiež ju potvrdili aj podmienky protizáruky ponúknutej spoločnosťou Aligestión, z ktorých podľa Komisie vyplýva, že bola poskytnutá na obmedzený čas a mala byť ukončená v okamihu splnenia viacerých podmienok, ktoré mali podľa informácií Komisie nastať v krátkom čase.

65 Komisia vo svojej argumentácii tak v podstate tvrdí, že absencia relevantnosti protizáruky poskytnutej spoločnosťou Aligestión pre určenie existencie výhody dostatočne vyplýva z napadnutého rozhodnutia a odôvodňuje to, že uvedené rozhodnutie neobsahuje osobitné úvahy v tomto smere.

66 V tejto súvislosti treba v prvom rade zdôrazniť, že skutočnosť uvedená Komisiou pred Všeobecným súdom, že podmienky skončenia spoločnej a nerozdielnej záruky mali byť splnené v krátkom čase, z napadnutého rozhodnutia nevyplýva.

67 Ďalej zmienka v odôvodnení 10 napadnutého rozhodnutia o tom, že IVF zaplatila sumu dlhovanú nadáciou Fundación Hércules a následne vstúpila do práv veriteľskej banky, neposkytuje nijaké informácie o zabezpečení, ktoré bolo prípadne zo strany IVF uplatnené, a v každom prípade nijako nedovoľuje dospieť k záveru, že Komisia po skončení správneho konania uznala, že protizáruka poskytnutá spoločnosťou Aligestión nebola efektívna.

68 Napokon ani zhrnutie vyjadrení Španielskeho kráľovstva v odôvodnení 38 napadnutého rozhodnutia nemôže ponúknuť informácie o posúdení relevantnosti protizáruky poskytnutej spoločnosťou Aligestión na účely určenia výhody (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. januára 2013, Frucona Košice/Komisia, C-73/11 P, EU:C:2013:32, bod 84). Okrem toho treba poznamenať, že hoci francúzske znenie napadnutého rozhodnutia, na ktoré sa osobitne odvoláva Komisia, naznačuje, že Španielske kráľovstvo sa zameriava výlučne na zabezpečenie vo forme záložného práva na akcie žalobcu a na rovnocenné zabezpečenia v rámci ostatných opatrení uvedených v napadnutom rozhodnutí, španielske znenie tohto rozhodnutia ako jediné autentické znenie môže byť chápané naopak v tom zmysle, že Španielske kráľovstvo zohľadňuje existenciu iných zabezpečení.

69 Z toho vyplýva, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o protizáruku poskytnutú spoločnosťou Aligestión, sa obmedzuje na konštatovanie jeho dočasnej povahy, a to do zriadenia záložného práva na akcie žalobcu zo strany Fundación Hércules. Rozhodnutie nespresňuje, či táto okolnosť sama osebe odôvodňuje, že sa uvedená protizáruka nemá zohľadňovať na účely preukázania existencie pomoci a jej výšky. Nevysvetľuje *a fortiori*, prečo by to malo tak byť.

70 Z bodu 3.2 písm. d) a bodu 4.2 oznámenia o zárukách pritom vyplýva, že zabezpečenie, ktoré bolo vytvorené v okamihu prijatia záruky alebo transakcie príslušného úveru, je relevantným faktorom na účely posúdenia existencie a úrovne štátnej pomoci. Protizáruka poskytnutá spoločnosťou Aligestión je teda v zásade relevantný faktor. Okrem toho nič v uvedenom oznámení nevedie k vylúčeniu zabezpečenia ako irelevantného z dôvodu, že táto záruka má iba „dočasnú“ povahu.

71 Z toho vyplýva, že vzhľadom na právne pravidlá upravujúce dotknutú oblasť, v prejednávanom prípade článok 107 ods. 1 ZFEÚ a oznámenie o zárukách, účastníci konania na jednej strane a súd na druhej strane mohli očakávať, že napadnuté rozhodnutie sa bude odvolávať na úvahy Komisie týkajúce sa vplyvu protizáruky poskytnutej spoločnosťou Aligestión na konštatovanie existencie pomoci a prípadne aj jej výšky.

72 Navyše ide o časť odôvodnenia, ktorá má podstatný význam v kontexte napadnutého rozhodnutia vzhľadom na to, že konštatuje „takmer nulovú“ hodnotu (odôvodnenie 93 napadnutého rozhodnutia) jediného skúmaného zabezpečenia, a to napriek tomu, že úroveň zabezpečení poskytnutých v prospech IVF je o to rozhodujúcejšia, že rating daného podniku, v tomto prípade žalobcu, je nízky (kategória CCC, pozri odôvodnenie 83 napadnutého rozhodnutia).

73 Okrem toho treba poznamenať, že napadnuté rozhodnutie nespomína dátum, od ktorého mala Fundación Hércules založiť akcie žalobcu v prospech IVF, pričom uvádza, že práve táto udalosť by oslobodila spoločnosť Aligestión od jej záväzkov z titulu protizáruky, ktorú poskytla „dočasne“ v prospech IVF. Napadnuté rozhodnutie teda neobsahuje údaje umožňujúce odvodiť dobu uplatňovania tejto „dočasnej“ protizáruky a v dôsledku toho ani pravdepodobnosť, či môže, alebo nemôže byť platná, ak záruka poskytnutá zo strany IVF sa aktivuje.

74 Z napadnutého rozhodnutia ani explicitne (bod 67 vyššie) a ani implicitne nevyplýva, že protizáruka poskytnutá spoločnosťou Aligestión mala krátke trvanie. Aj za predpokladu, z ktorého pravdepodobne vychádza Komisia, že údaj o dobe trvania protizáruky poskytnutej spoločnosťou Aligestión by mohol predstavovať element kontextu spôsobilý ohraničiť rozsah jej povinnosti odôvodnenia, je potrebné konštatovať, že takýto údaj sa v napadnutom rozhodnutí nenachádza.

75 Z toho vyplýva, že Komisia bola v napadnutom rozhodnutí povinná vysvetliť, ako prípadne zohľadnila túto protizáruku.

76 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať, že napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené.

77 Vzhľadom na toto nedostatočné odôvodnenie Všeobecný súd sa nemôže vyjadriť k dôvodnosti tvrdení uvádzaných žalobcom v rámci druhej časti jeho prvého žalobného dôvodu.

78 Bez nutnosti skúmať zvyšnú časť žaloby je potrebné zrušiť napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týka žalobcu, z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

O trovách

79 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku je účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania v súlade s návrhom žalobcu.

80 Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania. Španielske kráľovstvo preto znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol takto:

1. **Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/365 zo 4. júla 2016 o štátnej pomoci SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP) poskytnutej Španielskom futbalovým klubom Valencia Club de Fútbol, SAD, Hércules Club de Fútbol, SAD, a Elche Club de Fútbol, SAD, sa zrušuje v rozsahu, v akom sa týka Hércules Club de Fútbol, SAD.**

2. **Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Hércules Club de Fútbol.**

3. **Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.**

Kanninen Schwarcz Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 20. marca 2019.

Podpisy